

Omgaan met diversiteit in de sportclub

Webinar/ Infosessie

21 maart

Centrum Ethiek
in de Sport

SPORT.
VLAANDEREN

Programma

- ◆ Intro
- ◆ Diversiteit en inclusie in de sport: enkele cijfers
- ◆ Een inclusief beleid in de club: word een laagdrempelige sportclub!
- ◆ Stereotypes en vooroordelen
- ◆ Discriminatie in de sport
- ◆ Aanpak van discriminatie

1

Intro

Wie zijn we?

Ethisch Sporten? ICES helpt jou op weg!

Het Centrum Ethiek in de Sport (ICES) informeert, stimuleert en ondersteunt de Vlaamse Sportsector om actief te investeren in ethische thema's (grensoverschrijdend gedrag, fair play, gender en seksuele diversiteit, ...) die belangrijk zijn bij een kwaliteitsvolle sportbeoefening.

Beleidsondersteuning

1

Sportorganisaties (sportfederaties, sportclubs en lokale overheden) kunnen bij ons terecht voor ondersteuning bij het opstellen en implementeren van een beleid rond ethisch sporten.

> ethischsporten.be/beleidsondersteuning

Opleiding en bijscholing

2

We organiseren opleidingen en bijscholingen over uiteenlopende sportethische thema's voor sportclubs, trainers, aanspreekpersonen integriteit (API's), sporters en hun ouders.

> ethischsporten.be/opleiding_bijscholing

Case-ondersteuning

3

Aanspreekpersonen Integriteit (API's) kunnen bij ons terecht voor advies en ondersteuning bij het behandelen van cases. We nemen iedere melding over grensoverschrijdend gedrag ernstig en verwijzen door naar het juiste kanaal.

> ethischsporten.be/case-ondersteuning

VOLG ONS

Centrum Ethiek
in de Sport

SPORT.
VLAANDEREN

CONTACTEER ONS
info@ethischsporten.be
09 243 11 36

GEBREK AAN FAIR PLAY

SPORT MET GRENZEN: VLAGGENSYSTEEM

OMGAAN MET LICHAAMELIJK EN
SEKSUEEL GRENDOVERSCHRIJDEND
GEDRAG IN DE SPORT

vlaggenstelsysteem

Centrum Ethiek
in de Sport

TOP!

TIME OUT TEGEN PESTEN

WE PAKKEN HET SAMEN AAN!

#TOPINDESPOORT
WWW.TOPINDESPOORT.BE

Week van de official

5-13
oktober

#BEDANKTSCHIEDS

#BEDANKTJURY

SPORT
VLAANDEREN

Centrum Ethiek
in de Sport

Voor meer info:
www.ethicsporten.be

HOLEBI
OF HETERO

MAAK ER
GEEN SPEL VAN

Centrum Ethiek
in de Sport

Week van de official 2021

Panelgesprek over omgaan met racisme, homofobie en seksisme

Bekijk de 5 tips en belangrijkste fragmenten via:

ethischsporten.be/vijf-tips-voor-officials/

VIJF TIPS VOOR OFFICIALS

Op dinsdag 5 oktober organiseerden we samen met de Vlaamse Sportfederatie een panelgesprek in het kader van de Week van de Official. Het panel behandelde de thema's racisme, homofobie en seksisme. Enkel vragen die aan bod kwamen: hoe kan je als official omgaan met gevallen van racisme, homofobie en seksisme, hoe kan je reageren en waarom is dat belangrijk?

Sporzjournalist **Aster Nzeyimana** modereerde het panel bestaande uit:

- Zelfa Madhloum – Scheidsrechter
- Mariam El Osri – Atlas Integratie en Inburgering
- Bart Rogé – Demos
- Matthias De Roover – Wel Jong Niet Hetero
- Imke Courtois – sporter en analiste

Heb je het panelgesprek gemist? Geen probleem: we verzamelden de vijf belangrijkste conclusies en fragmenten.

5 TIPS VOOR OFFICIALS

HOE KAN JE ALS OFFICIAL OMGAAN MET RACISME, HOMOFOBIE EN SEKSISME

1. DURF OP TE TREDEN, KIJK NIET WEG

2. LUISTER EN COMMUNICEER

3. MELD RACISME EN DISCRIMINATIE ALTIJD

4. MAAK RACISME EN DISCRIMINATIE BESPREEKBAAR

5. MOTIVEER OM OFFICIAL TE WORDEN

Wat betekent diversiteit voor jou

Centrum Ethiek
in de Sport

diversiteit

=

“ De verschillen in waarden, attitudes, cultuur, overtuigingen, etnische achtergrond, seksuele geaardheid, kennis, vaardigheden en levenservaring tussen individuen binnen een groep.”

*Bron: Gelijke kansen in 100 woorden

Wie is er stiefouder?

Wie gelooft er in leven na de dood?

Wie was de clown van de klas?

Wie voelt zich eenzaam?

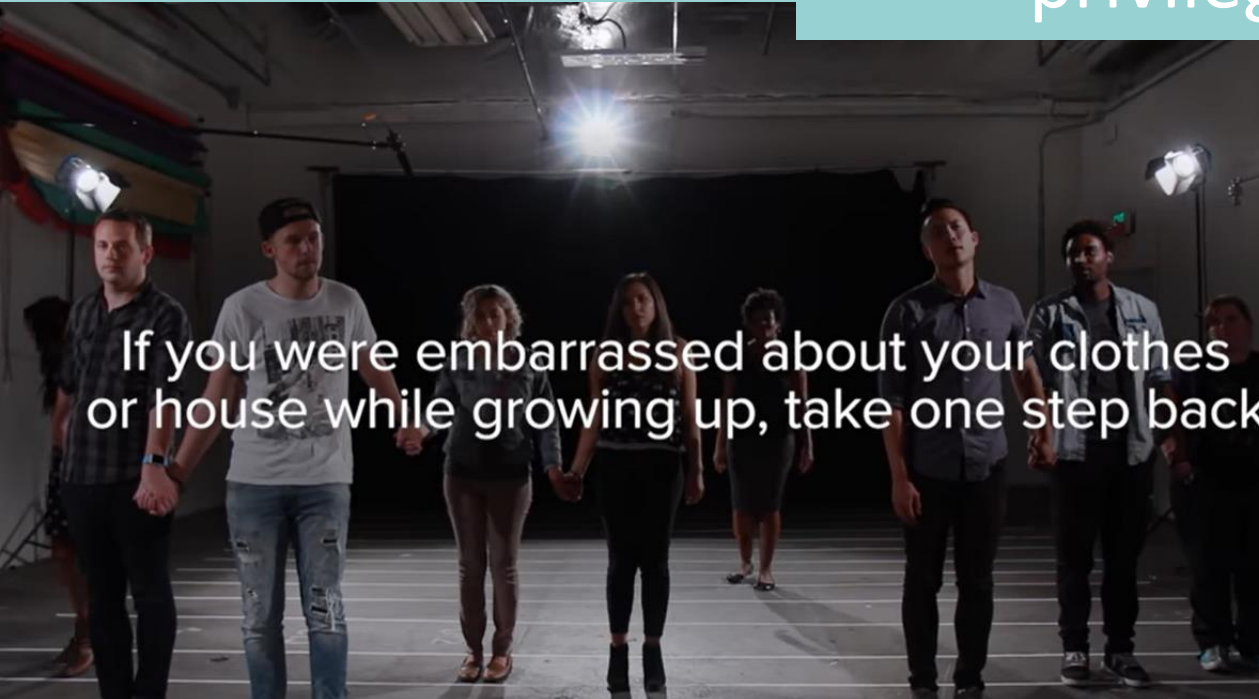

diversiteit
gaat ook over
macht en machtsverschillen

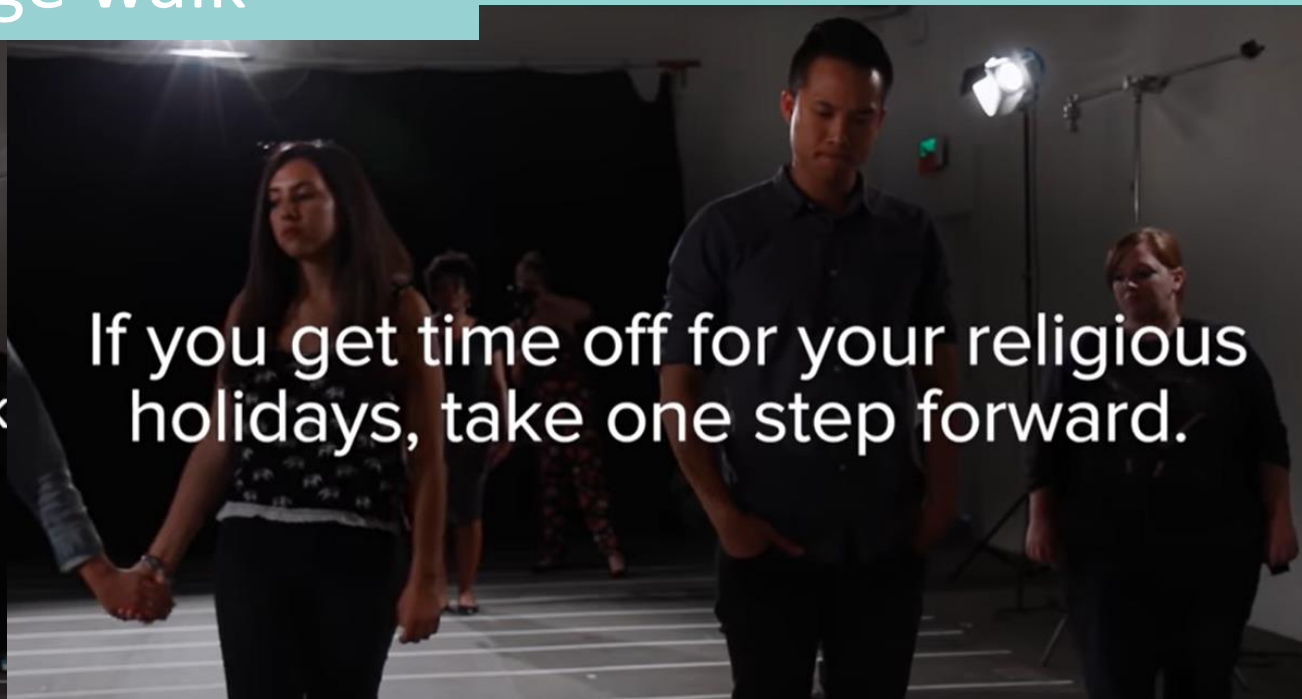

If you can show affection for your romantic partner in public without fear of ridicule or violence, take one step forward.

privilege walk

If you were embarrassed about your clothes or house while growing up, take one step back

If you get time off for your religious holidays, take one step forward.

Kruispuntdenken

As an African American, as
a woman, as a gay woman,

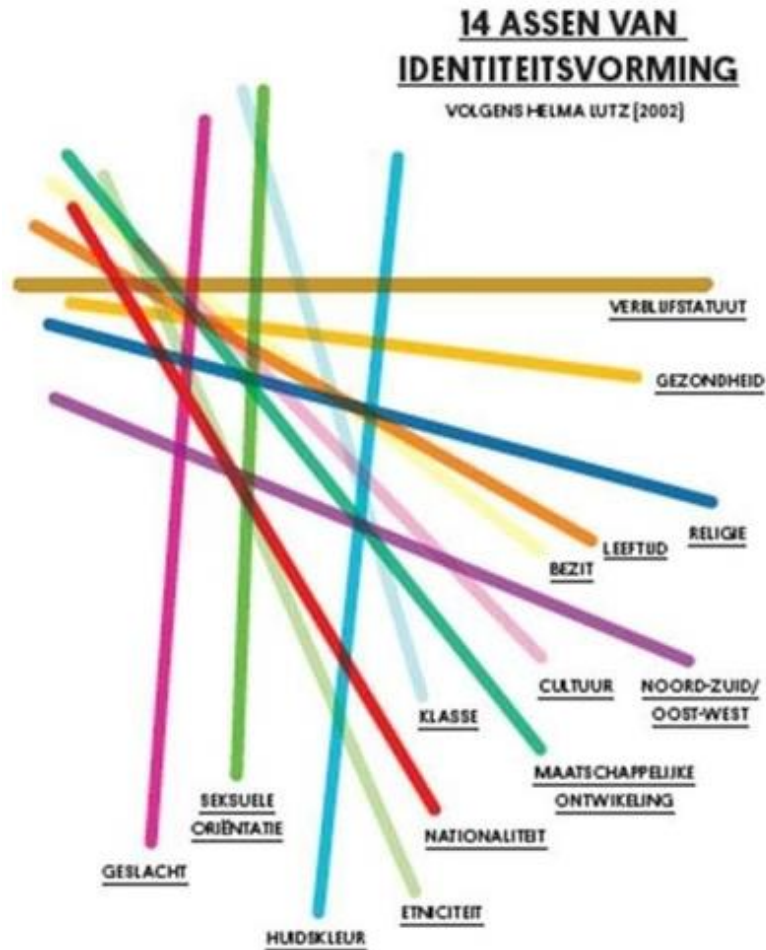
there was just so many different

ways that I don't feel safe.

Centrum Ethiek
in de Sport

Kruispuntdenken

Kruispuntdenken of intersectionaliteit gaat over hoe mensen op meerdere assen kunnen afwijken van de norm en hoe dat hun positie in de maatschappij kan bepalen.

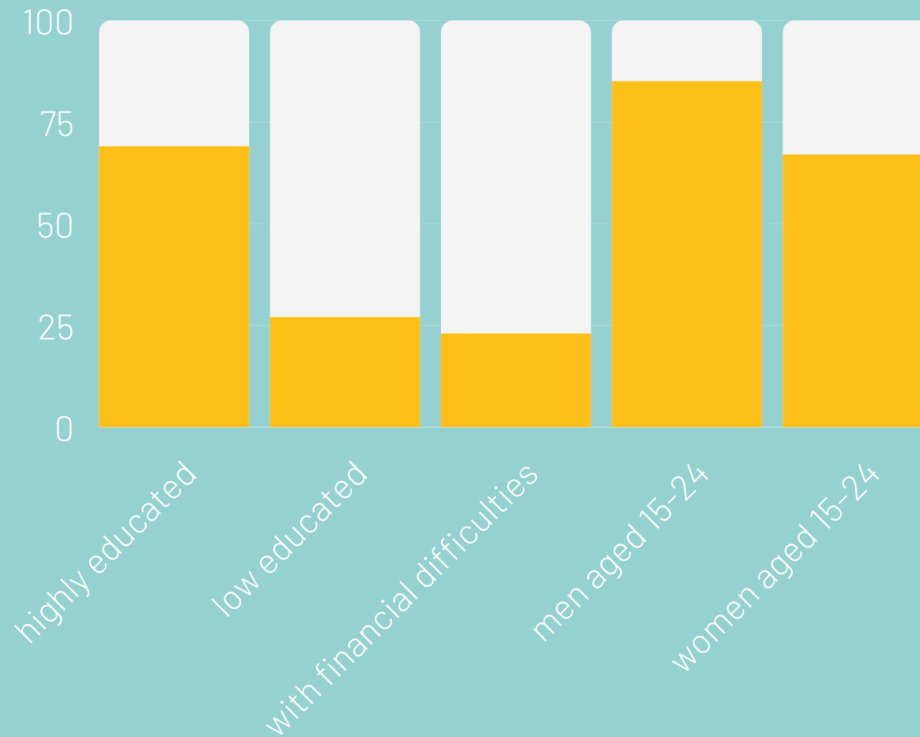
- geslacht, seksuele oriëntatie, huidskleur, nationaliteit, leeftijd, religie, verblijfstatuut, gezondheid, ...
- kan leiden tot meervoudige discriminatie

2

Diversiteit en inclusie in de sport: enkele cijfers

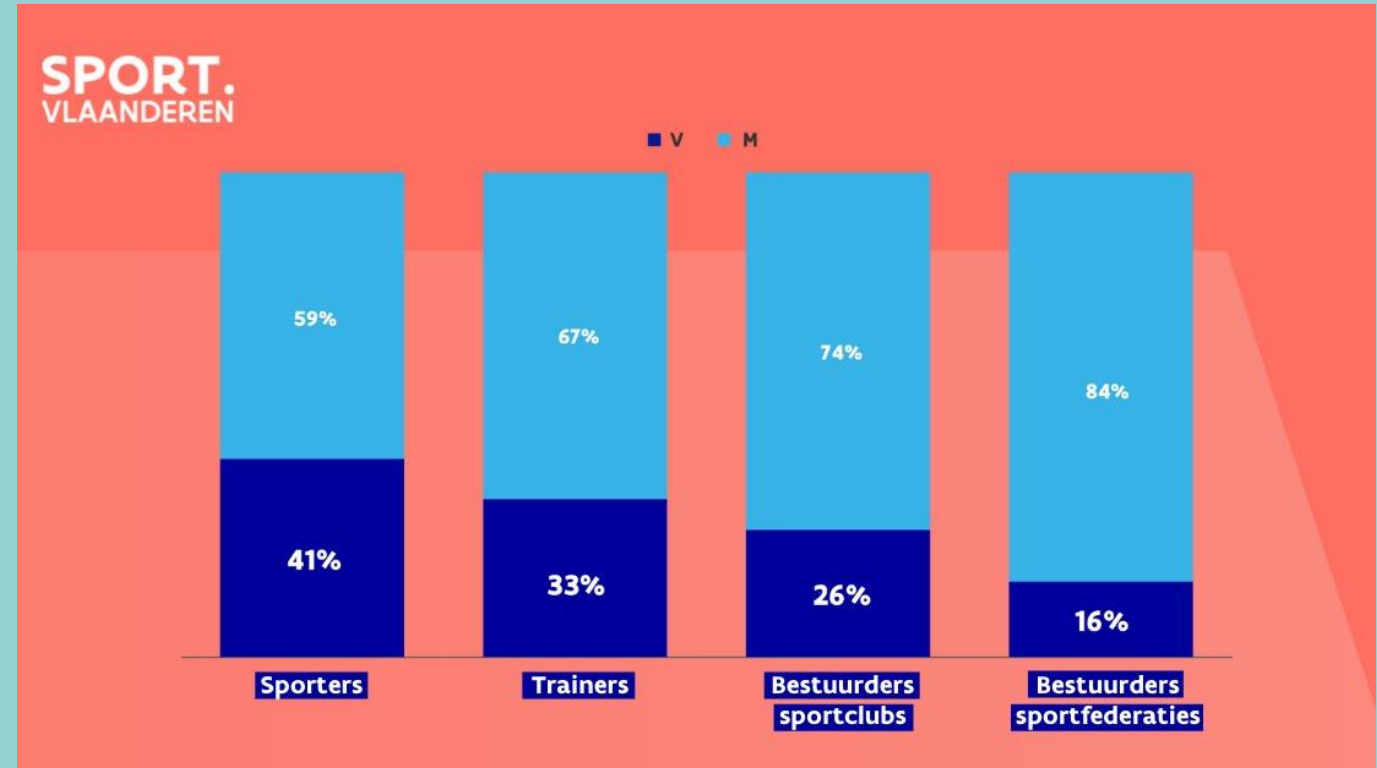
Diversiteit en inclusie in de sport

- ◆ Profiel van sporters in Europa (Eurobarometer 2018):

Diversiteit en inclusie in de sport

- ◆ M/V verhoudingen in de sport
 - Minder vrouwen dan mannen actief in de sport
- ◆ Bestuursfuncties in Vlaamse clubs (BMS studie 68, 2020, KU Leuven):
 - 8/10 voorzitters = mannen
 - Slechts 3/10 bestuursleden = vrouwen
 - Genderkloof daalt langzaam t.o.v. 2009

Diversiteit en inclusie in de sport

- ◆ **Bereik van mensen met migratieachtergrond in Vlaamse clubs** (BMS studie 71, 2020, KU Leuven):
 - 4/10 clubs bereikt geen mensen met migratieachtergrond
 - 1/4 clubs stelt iemand van bestuur verantwoordelijk voor diversiteit
 - 15% vermeldt diversiteit expliciet in het beleidsplan
- ◆ **Sportdeelname van mensen met migratieachtergrond**
 - Over het algemeen lager dan bij brede bevolking, vooral bij meisjes en vrouwen
 - Sporten vaak in ongeorganiseerd verband met elkaar en kiezen voor verenigingen met trainers of bestuurders met migratieachtergrond
 - Beoefenen een beperkter aantal sporten (vaak: voetbal, vechtsporten, fitness, dans, atletiek, aerobics en honkbal, zelden: volleybal, hockey, tennis, schaatsen en wielrennen)

Diversiteit en inclusie in de sport

- ◆ **Bereik van mensen in armoede** (Demos):
 - 44% minder kans om deel te nemen aan een sportclub.
 - Een verhoogde kans om uit te vallen.
- ◆ **Actieve sportdeelname van personen met een beperking** (G-sport Vlaanderen & KU Leuven 2018):
 - 51,8% sport regelmatig, vaak is dat in clubverband.
 - 36,6% van de mensen met een fysieke beperking is een regelmatige sporter. 53,1% sport niet.
 - 73,5% van de mensen met een verstandelijke beperking is een regelmatige sporter.

Test je club

Hoe divers is jouw sportclubbestuur?

Hebben jullie jongeren, vrouwen, holebi's, mensen met migratieachtergrond, mensen met een beperking als bestuurder?

Waarom diversiteit in je sportclubbestuur?

- Jonge bestuurders zitten vaak vol **nieuwe ideeën**, terwijl oudere bestuurders veel **ervaring** met zich meebrengen.
- Mannen en vrouwen hebben vaak heel andere kwaliteiten die elkaar kunnen aanvullen binnen een bestuur.
- Verschillen in etniciteit en aanvullende competenties leiden tot besluiten die van diverse gezichtspunten zijn belicht en dus op **meer draagvlak** kunnen rekenen onder de leden. Het **probleemoplossend** vermogen van de club neemt toe.
- Door de inbreng vanuit verschillende invalshoeken is een divers samengesteld bestuur meer **vernieuwend en toekomstbestendig**.
- De sfeer binnen het bestuur verandert en verbetert, door een beter draagvlak onder de leden en daarmee verbetert ook de **motivatie en betrokkenheid** van bestuursleden.
- Een divers samengesteld bestuur leidt tot **meer interesse in besturen bij verschillende leden**, omdat zij zich herkennen in de bestuursleden, de bestuursbesluiten en in de werkwijze. De **afstand verkleint** en de 'pool' waaruit een bestuur nieuwe bestuursleden, en vrijwilligers kan putten, wordt groter! Er kan dus enorme winst geboekt worden, in het aantrekkelijk maken van besturen voor nieuwe groepen leden.

<https://clubbase.sport.nl/media/14500/webgereedschap-voor-bestuurlijke-vernieuwers.pdf>

3

Een inclusief beleid in de club

Hoe kunnen sportclubs integratie van etnisch-culturele minderheden bevorderen?

1 **PROTECTIE**
Waken over de morele en fysieke integriteit van hun leden.

2 **PARTICIPATIE**
Iedereen toegang bieden.

3 **KADER**
Mensen met een migratieachtergrond niet alleen op het veld maar ook in de bestuurskamer of in de dagelijkse werking van de club vertegenwoordigd.

inclusie:

“Een inclusief beleid wil dezelfde mogelijkheden voor iedereen aanbieden, waarbij actieve participatie een sleutelement is. Een inclusieve sportclub hecht waarde aan diversiteit en is een spiegel van de lokale gemeenschap.”

Waarom inzetten op meer diversiteit en inclusie?

Je kan er niet aan “ontsnappen”: er is steeds meer diversiteit en diversiteit binnen die diversiteit (superdiversiteit)

Voordelen voor sportorganisaties

- Positief imago
- Verruimen van hun ‘markt’ → economische groei
- Verbreden van aanwervingspoule
- Meer innovatie en creativiteit

Inclusief beleid: word een laagdrempelige sportclub!

HOME SPORTCLUBCULTUUR COMMUNICATIE INSCHRIJVING FINANCIËN TOEGANKELIJKHEID CLUBBINDING

www.laagdrempeligesportclub.be

Inclusief beleid: word een laagdrempelige sportclub!

1. Sportclubcultuur

Tips

- Leg aan nieuwe leden uit hoe de sportclub werkt, wie verantwoordelijk is voor wat,...
- Zorg voor een open en welkom gevoel. Iedere bestuurder, trainer, ... draagt hier aan bij door zijn /haar gedrag naar nieuwe leden.
- Geef uitleg over gedragscodes
- Informeer ouders en sporters over nevenactiviteiten (vb. eetfestijnen,...) en de verwachtingen hierover
- Vraag nieuwe leden of zij zich willen inzetten als vrijwilliger
- Organiseer jaarlijks een bevraging '**tevredenheidsenquête**'
- Heb aandacht en respect voor interculturele verschillen. Zijn bepaalde regels echt nodig (vb. verplicht douchen)? Denk na over wat strikt noodzakelijk is voor bv. de veiligheid en vind elkaar door te praten!

Inclusief beleid: word een laagdrempelige sportclub!

2. Communicatie

Tips

- Leg de ongeschreven regels binnen de sportclub uit: verwachtingen rond helpen in de kantine, kaartjesverkoop, beurtrol om naar wedstrijden te rijden, enz.
- Doe regelmatig een persoonlijke babbel.
- Pas je communicatie aan, aan de doelgroep die je wil bereiken. Vb. wil je ouderen bereiken gebruik dan foto's van sportende senioren,...
- Denk na over je **woordkeuze en beeldkeuze** => eenvoudig, duidelijk, aangepast aan je doelgroep
- Kennen mensen de taal nog niet zo goed? Met een beetje inspanning langs beide kanten kom je al ver: eenvoudige taal, beknopt, gebruik foto's/pictogrammen,...
- Werk samen met **sociale partners** om je sportaanbod te promoten.

Inclusief beleid: word een laagdrempelige sportclub!

3. Inschrijving

Tips

- Werk met een onthaalbrochure die info geeft over de clubwerking, verwachtingen, gedragscodes, activiteiten, kledij, contactgegevens, vrijwilligerswerk, ...
- Maak tijd voor het inschrijvingsmoment
- Breng eventuele **moeilijke onderwerpen** ter sprake: lidgeld betaalbaar, vervoersmogelijkheden,...
- Stel iemand van de club aan als inschrijvingsverantwoordelijke

Inclusief beleid: word een laagdrempelige sportclub!

4. Financiën

Tips

- Werk met **gedifferentieerde tarieven**.
- Informeer nieuwe leden ook over **terugbetalingsmogelijkheden**. Je kan hiervoor contact opnemen met jouw sportdienst en OCMW. Ga er niet van uit dat leden dit sowieso weten.
- Maak meteen het terugbetalingsformulier van het ziekenfonds van je lid in orde.
- Werk met een afbetalingsplan voor gezinnen die niet zomaar in één keer het lidgeld kunnen betalen.
Werk op maat.
- Doe een inzamelactie voor sportkledij bij alle leden die gebruikt kan worden door leden die minder middelen hebben, maak een deal met een sportwinkel,...

Inclusief beleid: word een laagdrempelige sportclub!

5. Toegankelijkheid

Tips

- Differentieer je sportaanbod: verschillende sportniveaus, leeftijdscategorieën, geslacht, G-sport,...
- Zorg voor een aantal duidelijke aanspreekpunten zoals een club-API, een inschrijvingsverantwoordelijke,...
- Zorg dat jouw **bestuur en trainersgroep diversiteit** uitstralen => herkenbaarheid voor leden. Zet hier actief op in als club.
- Wil je een specifieke doelgroep bereiken? Werk samen met een organisatie die hen vertegenwoordigt.
- Breng de bereikbaarheid via verschillende transportmogelijkheden in kaart.
- Organiseer een **toeleidingsinitiatief** (initiatie, kijkdagen, buddysysteem,...) voor specifieke doelgroepen
- Bekijk wat je kan doen voor gezinnen met meerdere kinderen (vb. sportmogelijkheden voor ouders/ broertjes/zusjes/...)
- Organiseer een **aanbod naschoolse sport i.s.m. een school**

Inclusief beleid: word een laagdrempelige sportclub!

6. Clubbinding

Tips

- Organiseer leuke nevenactiviteiten
- Creëer een teamgevoel: zowel op vlak van bestuur, trainers als sporters
- Bevraag regelmatig de mening van je leden (via bv. een tevredenheidsenquête)
- Toon dankbaarheid voor inzet van leden en vrijwilligers
- Organiseer **een gesprek met leden die de club verlaten**
- Zet in op ouderbetrokkenheid

Meer weten?

www.laagdrempeligesportclub.be

www.sociaalsportief.be

Centrum Ethiek
in de Sport

SPORT.
VLAANDEREN

4

Stereotypes en vooroordelen

Bestaan er bepaalde stereotypes of
vooroordelen over jouw sport

Centrum Ethiek
in de Sport

Stereotypen en vooroordelen

◆ Stereotype

Associatie die gemaakt wordt over mensen die tot een bepaalde groep behoren. Dit is een uitvergroot beeld. Het kan neutraal, positief of negatief zijn.

Stereotypes worden vaak gebruikt op televisie, in strips, boeken en reclame.

◆ Vooroordeel

Op basis van je stereotiepe denkbeelden vel je een oordeel over iemand. Een vooroordeel is meestal negatief gekleurd. Het is een ongegronde mening.

Je beoordeelt personen niet op wie ze zijn maar op hoe je denkt dat ze zijn op basis van een stereotype.

Stereotypen en vooroordelen

- Het gebeurt vaak onbewust en iedereen heeft er last van.
- 'Unconscious bias' of 'implicit bias'

WEBINAR Waarom is een vrouwelijke scheidsrechter wereldnieuws? – Nellie Konijnendijk – YouTube: Sport Vlaanderen

Welke pop zal later,
als hij groot is, baas zijn?

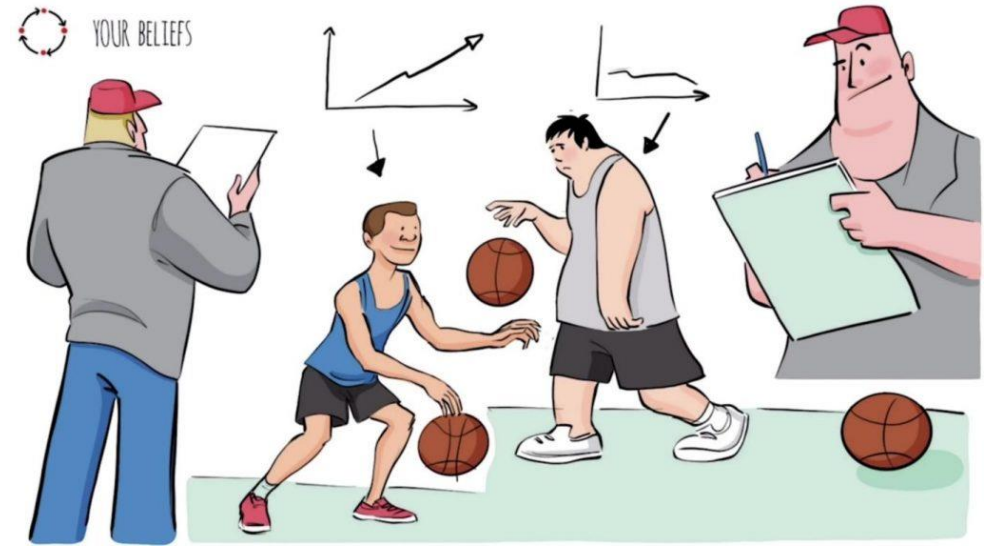
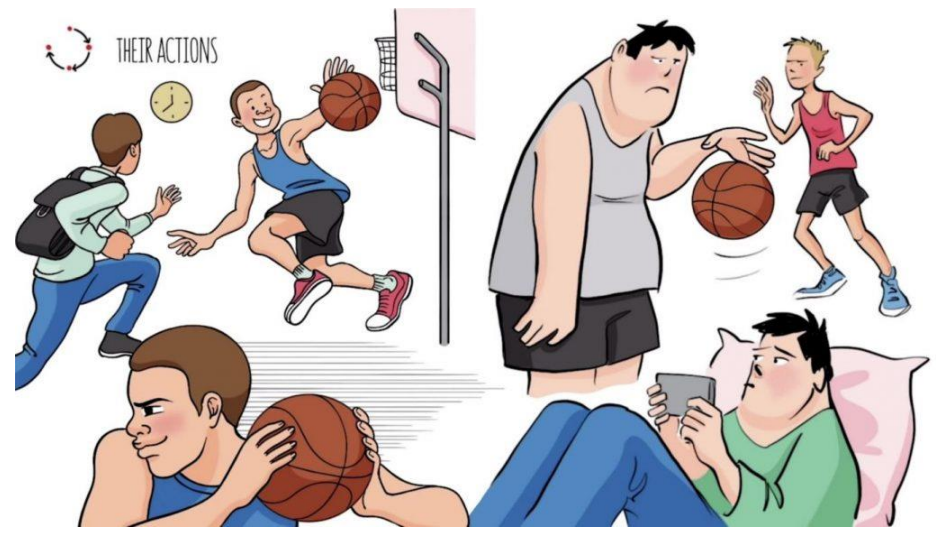
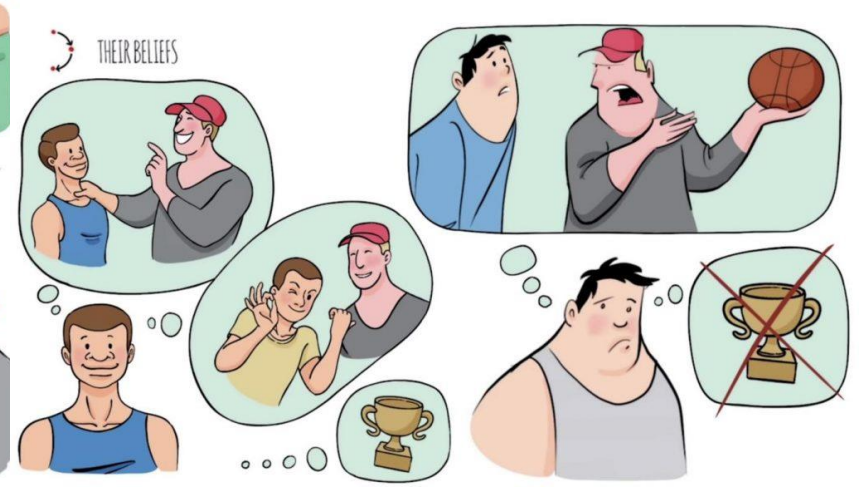
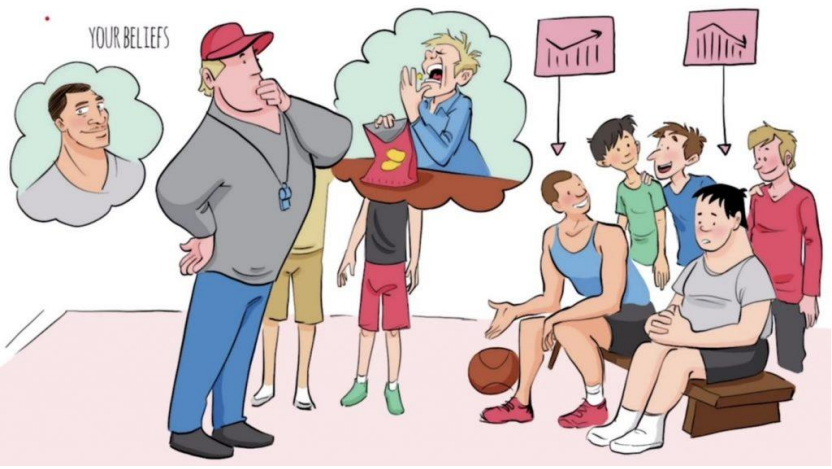

Stereotypen en vooroordelen

- Kinderen pikken signalen vaak al heel vroeg op.
 - Door beeldvorming, zie ook potloden en stiften in 'huidskleur'
- Ook als je zelf tot een groep behoort kan je vooroordelen hebben over die groep.

Stereotypen en vooroordelen kunnen leiden tot **self-fulfilling prophecy** (= een zichzelf waarmakende voorspelling) waarbij men de vooroordelen die er zijn, zelfs subtiele, oppikken en er zich naar gaan gedragen, wat de vooroordelen dan weer kan versterken.

=> **The Pygmalion effect** (of Rosenthal effect) = hoge verwachtingen leiden tot betere prestaties en lage verwachtingen leiden tot slechtere prestaties

<https://www.youtube.com/watch?v=4aN5TbGW5JA>

Hoe kan je omgaan met je vooroordelen?

Stereotype → vooroordeel → discriminatie

Stereotypes en vooroordelen kunnen de basis vormen voor discriminatie van iemand die tot een bepaalde groep behoort.

5

Discriminatie in de sport

discriminatie =

Discriminatie is het ongelijk of oneerlijk behandelen van een andere persoon op basis van persoonlijke kenmerken. Volgens de wet zijn zowel discriminatie, pesterijen, haatboodschappen en haatmisdrijven tegenover een persoon of een groep van personen omwille van specifieke persoonlijke kenmerken strafbaar.

Discriminatie: wetgeving

Antidiscriminatiewetgeving

- discriminatie
- pesterijen
- haatboodschappen
- haatmisdrijven

tegenover een persoon of een groep van personen omwille van specifieke persoonlijke kenmerken is strafbaar.

19 beschermde criteria:

- **Genderwet:** geslacht
- **Antiracismewet:** nationaliteit, nationale of etnische afstamming, zogenaamd ras, huidskleur en culturele achtergrond (bv. Joodse oorsprong)
- **Antidiscriminatiewet:** handicap, geloof of levensbeschouwing, seksuele geaardheid, leeftijd, vermogen, burgerlijke staat, politieke overtuiging, syndicale overtuiging, gezondheidstoestand, fysieke of genetische eigenschap, geboorte, sociale afkomst en taal

Discriminatie in sport

DIRECTE DISCRIMINATIE

- Spreekkoren tijdens match
- Uitsluiting o.b.v achtergrond

VS.

INDIRECTE DISCRIMINATIE

- Verbod op sporthoofddoeken
- Mensen zonder papieren die niet mogen deelnemen aan sportactiviteiten
- Hoge inschrijvingsgelden

Onderzoek naar discriminatie in de sport

- ◆ Onderzoek discriminatie in jeugdvoetbal (voorbij 2 seizoenen) (BMS studie 93 KU Leuven, Scheerder e.a., 2021)
 - 75% van de ouders: discriminatie in jeugdvoetbal opgemerkt (schelden, uitsluiten, kwetsende uitspraken) => Bij 1/4 : discriminatie t.a.v. eigen kinderen
 - 6/10 ouders stelt meerdere keren per seizoen discriminatie vast
 - 37% van de jeugdvoetballers geven aan slachtoffer te zijn van discriminatie
 - Belangrijkste discriminatiegronden: overgewicht en hebben van donkere huidskleur
 - 1/10 jongeren tussen 18 en 20 jaar: discriminatie o.b.v. seksuele geaardheid (meer bij meisjes)
 - Meer dan 1/4 jongeren die met discriminatie geconfronteerd worden, reageren niet en/of wordt verdrietig. Vaak weten ze niet dat ze hiervoor terecht kunnen bij de club-API of bij het meldpunt van de voetbalfederatie.

Onderzoek naar discriminatie in de sport

Gemiddeld 32 meldingen per maand van racisme in het Belgische amateurvoetbal: “Er is nog veel werk aan winkel”

© BELGA

Het voorbije jaar waren er gemiddeld 32 meldingen van racisme per maand in het amateurvoetbal. Ook via het aangepaste scheidsrechtersblad liepen al 204 meldingen binnen.

- ◆ 843 meldingen, bijna de helft daarvan - ongeveer 32 per maand - hadden specifiek te maken met racisme op of bij het veld. Andere veelvoorkomende klachten gaan over fatshaming of een gebrek aan speelminuten.
- ◆ Via het vernieuwde scheidsrechtersblad liepen al 204 incidentmeldingen binnen met betrekking tot discriminatie.
- ◆ De Nationale Kamer deed al 75 uitspraken, met sancties gaande van geldboetes en het spelen van wedstrijden achter gesloten deuren voor clubs tot schorsingen voor spelers, coaches of clubafgevaardigden. Ook alternatieve sancties, zoals een bezoek aan Kazerne Dossin en het AfricaMuseum, behoren tot de opties.

Onderzoek naar discriminatie in de sport

- ◆ Onderzoek racisme, homofobie en seksisme waargenomen door voetbalscheidsrechters (Cnops, 2020)

% scheidsrechters die aangaven dat spelers slachtoffer waren van

- 1) Racisme: 70%
- 2) Homofobie: 12%
- 3) Seksisme: 14%

door spelers & supporters

60% van de scheidsrechters gaf aan gereageerd te hebben. 40% deed niets.

Onderzoek naar discriminatie in de sport

- ◆ Onderzoek over homofobie in teamsport in verschillende Engelstalige landen (Denison & Kitchen, 2015)
 - 73% gaf aan dat jeugdsport geen veilige plek is voor holebi's.
 - 78% voelt zich als toeschouwer niet veilig tijdens sportevenementen.
 - 46% vindt dat holebi's totaal niet of slechts een klein beetje aanvaard zijn in de sport.
 - 80% gaf aan getuige te zijn van homofobie in de sport:
 - verbale laster: 84%
 - pesterijen: 38%
 - verbale bedreigingen: 27%
 - fysiek geweld: 9%
 - 81% van de homo's en 74% van de lesbiennes onder 22 jaar gaf aan in de sportclub niet uit te komen voor hun geaardheid.

Onderzoek naar discriminatie in de sport

Enkele getuigenissen via Out for the Win:

- “Veel homo’s, inclusief mezelf, hebben vanaf jonge leeftijd slechte ervaringen met sport. LO lessen en kleedkamers waren vaak de ideale voedingsbodem voor pesterijen. Ik heb een haat opgebouwd voor sport die tot vandaag impact heeft. Zo durf ik als student van 21 jaar bijvoorbeeld niet naar de fitness te gaan,”
- “Ik zie elke match supporters en spelers andere spelers uitmaken voor ‘vuile homo’ of ‘lesbo’“
- “Ik heb gedanst. Zelfs daar kreeg ik te maken met homofobie. Het is overal, ook daar waar het cliché zegt dat het niet is.”

Waarom reageren mensen niet als ze
discriminatie zien gebeuren?

Omstandereffect

- Omstandereffect = bystander effect

Omstandereffect

Omstaandertrainingen

- Nieuw project door KAA Gent Foundation: "Iedereen anders, allemaal Voetbal"
- Doel om spelers, ouders, trainers, afgevaardigden, supporters op te leiden via omstaandertrainingen
- Maken van een toolbox die door andere clubs kan gebruikt worden

"Iedereen anders, allemaal Voetbal": Gents project tegen discriminatie in het voetbal krijgt geld van regering

KAA Gent Foundation heeft 35.000 euro subsidies gekregen van de federale regering om een proefproject tegen racisme en discriminatie verder uit te rollen. Het gaat om "Iedereen anders, allemaal Voetbal", een project waarbij de organisatie leert aan omstaanders (ouders, trainers, supporters, ...) hoe ze het best reageren wanneer ze getuige zijn van racisme of discriminatie op of naast het voetbalveld.

6

Aanpak van discriminatie

Wat kan je doen als clubbestuur?

- 1) Maak duidelijke regels en afspraken
- 2) Zorg voor een Aanspreekpunt Integriteit (club-API)
- 3) Grijp snel en kordaat in bij incidenten
- 4) Ondersteun slachtoffers
- 5) Communiceer over acties en beleid
- 6) Oefen op Grenswijs.be

1

Duidelijke regels en afspraken

- ◆ Neem in **gedragscodes** en je **huishoudelijk reglement** bepalingen op rond discriminatie
- ◆ Verwerk dit ook in je algemene **clubvisie**
- ◆ Vb. blauwdruk ICES uit de toolkit GG
www.ethischsporten.be/tools_pagina/toolkit-gg-voor-sportclubs/

“Sportiviteit, respect en fair-play gelden zowel ten aanzien van clubleden, als ten aanzien van tegenstrevers, trainers, scheidsrechters en supporters, ongeacht hun geslacht, culturele achtergrond, geaardheid, herkomst, sociale status, handicap, geloof of levensbeschouwing, politieke of syndicale overtuiging, taal of gezondheidstoestand.”

Clubvisie 'Sporting ICES'

Sporting ICES zet zich volledig in voor het welzijn van haar clubleden: sporters, hun ouders, trainers, bestuurders en alle andere vrijwilligers, ongeacht hun geslacht, nationaliteit, nationale of etnische afstamming, huidskleur, afkomst, beperking, geloof of levensbeschouwing, seksuele geaardheid, leeftijd, vermogen, burgerlijke staat, politieke overtuiging, syndicale overtuiging, gezondheidstoestand, fysieke of genetische eigenschap, geboorte, sociale afkomst en taal.

...

zie template clubvisie GG

www.ethischsporten.be/tools_pagina/toolkit-gg-voor-sportclubs/

2

Aanspreekpunt Integriteit

- ◆ Zorg voor een **laagdrempelig aanspreekpunt** dat door iedereen (bestuurders, begeleiders, ouders, sporters, ...) gekend is.
 - Bleek uit onderzoek dat dit nog onvoldoende het geval is
- ◆ De **club-API** kan advies geven wanneer zich een incident van discriminatie op of naast het sportveld voordoet.
- ◆ De club-API kan zich laten adviseren door de **federatie-API/ Unia** bij moeilijke cases.

Voorbeeld club Ronin MMA

Club-API
Mathieu Hoste

Klachten, opmerkingen, vragen of suggesties over "ethiek in de risicovechtsporten" in haar ruimst mogelijke zin? We raden als risicovechtsportclub sterk aan om contact op te nemen met ons meldpunt in het geval van verontrustingen, vermoedens of vaststellingen van grensoverschrijdend gedrag (psychisch, fysiek en seksueel), discriminatie (racisme, seksisme, homo- en transfoobie), doping, matchfixing, ...

RONIN M.M.A. vzw streeft naar 'Ethiek, altijd en overal'. Om te kunnen inspelen op zaken die in en naast de dojo van onze risicovechtsportclub gebeuren werd het meldpunt opgericht.

Wil je in alle vertrouwen je verhaal kwijt?

Neem gerust contact op met onze Club-API (Aanspreekpersoon Integriteit), Mathieu bekijkt vervolgens samen met jou hoe hij jou het beste kan helpen en doet dit steeds op een discrete manier.

- Mathieu Hoste
- roninvzwapi@gmail.com
- 0468 49 80 67

Voorbeeld club Ronin MMA

Klachten, opmerkingen, vragen of suggesties over "ethiek in de risicovechtsporten" in haar ruimst mogelijke zin? We raden als risicovechtsportclub sterk aan om contact op te nemen met ons meldpunt in het geval van verontrustingen, vermoedens of vaststellingen van grensoverschrijdend gedrag (psychisch, fysiek en seksueel), discriminatie (racisme, seksisme, homo- en transfobie), doping, matchfixing, ...

RONIN M.M.A. vzw streeft naar 'Ethiek, altijd en overal'. Om te kunnen inspelen op zaken die in en naast de dojo van onze risicovechtsportclub gebeuren werd het meldpunt opgericht.

RONIN M.M.A. vzw streeft naar 'Ethiek, altijd en overal'. Om te kunnen inspelen op zaken die in en naast de dojo van onze risicovechtsportclub gebeuren werd het meldpunt opgericht.

Wil je in alle vertrouwen je verhaal kwijt?

Neem gerust contact op met onze Club-API (Aanspreekpersoon Integriteit), Mathieu bekijkt vervolgens samen met jou hoe hij jou het beste kan helpen en doet dit steeds op een discrete manier.

- Mathieu Hoste
- roninvzwapi@gmail.com
- 0468 49 80 67

3

Grijp snel en kordaat in

1. Wees attent voor kleine **signalen**: roddels, pesterijen...
2. **Reageer** op de persoon die het discriminerend gedrag stelt. Zowel om de dader op zijn verantwoordelijkheid te wijzen, als om steun te tonen aan het slachtoffer. Een uitgebreid gesprek is op het moment zelf vaak moeilijk, je kan later op het incident terugkomen. Maar reageer wel onmiddellijk dat dit ontoelaatbaar gedrag is.
3. Verwijs naar de **gedragscode/reglementen**. Vermijd om een persoon een 'racist', 'seksist', ... te noemen.
4. Help slachtoffers om op de juiste manier **melding** te doen.
5. Op wedstrijd kan de **official** dit in zijn verslag vermelden. Daarna kan je melden bij de club, federatie of Unia.
6. Zorg ervoor dat zowel sportbestuurders als begeleiders en de club-API de juiste **procedures** kennen van de federatie.

4

Ondersteun slachtoffers

1. Zorg ervoor dat slachtoffers van discriminatie steeds bij iemand terecht kunnen voor een **gesprek** (vb. club-API).
2. Help hen de weg te vinden naar de juiste **meldkanalen**.
3. Help hen de weg te vinden naar **expertorganisaties**:
 - Unia: meldpunt discriminatie
 - Awel: luistert naar kinderen en jongeren
 - Çavaria: belangenverdediger LGBTQI+ personen
 - Wel Jong: jongerenorganisatie LGBTQI+
 - Out for the Win: LGBTQI+ in sport
 - Lumi: opvang- en infolijn gender en seksuele voorkeur

Interfederaal
Gelijkekansencentrum

5

Communiceer over acties en beleid

1. Verspreid via website, programmaboekje, nieuwsbrief, sociale media... dat **iedereen welkom** is in de club en communiceer over de club-API.
2. Neem deel aan **diversiteitscampagnes** van jouw sportfederatie of lokale gemeente/stad.
3. **Informeer** bestuurders en trainers via infoavonden, vormingen,... over de rol die zij kunnen opnemen (neem contact op met je federatie voor vormingen die zij aanbieden).

Internationale dag van ...

- **8 maart:** Internationale Vrouwendag (gelijke rechten voor mannen en vrouwen)
- **21 maart:** Internationale Dag tegen Racisme & Werelddownsyndroomdag
- **31 maart:** Internationale Dag van Transgendervisibiliteit
- **17 mei:** Internationale Dag tegen Homofobie en Transfobie #idahot
- **18 september:** Respect Day
- **17 oktober:** Internationale Dag tegen Armoede
- **3 december:** Internationale Dag voor Personen met een Beperking

'De kracht van mijn team is de kracht van respect en diversiteit.'

Ines El Ghayour, Oost-Vlaanderen

'We moeten ouders en spelers de waarden van fairplay bijbrengen. En blijven herhalen dat iedereen welkom is.'

Charlotte Cardonck, Herta en Paulina clubvoetbalacademie

'Als je respect wilt krijgen dan moet je ook de ander respecteren.'

Nicolas Katsye, Zille scheidsrechter

'Rolmodellen verkleinen de drempel naar coming out.'

Marthe De Kover, speler

'Niemand is geboren als racist. Onwetendheid en een gebrek aan opvoeding duwen iemand in dat straatje.'

Romelu Lukaku, Belgisch Red Star

'Ik speel gewoon met mijn vrienden. Huidskleur telt niet.'

Nikky, Red Star jeugd

'Racisme is negatieve energie. Gelukkig kan ik dat omzetten in motivatie.'

Kassandra Mispou, Belgian Red Flame

REPORT RACISM AND DISCRIMINATION
voetbalvlaanderen.be/come together

A portrait of Laurine Delforge, an international umpire, wearing a yellow polo shirt with 'OSAKA 世界' and 'FIH' logos. The background is black.

#EQUALLYAMAZING

EQUALLY FAIR

LAURINE DELFORGE International Umpire

The logo of the International Hockey Federation (FIH), featuring a stylized 'F' and 'H' in a shield shape.

GRENSW/JS

- ◆ Op de website www.grenswijs.be kan je verschillende cases van grensoverschrijdend gedrag inschatten en een reactie voorbereiden.
- ◆ Alle vormen van grensoverschrijdend gedrag, ook specifiek voor de sportsector.
- ◆ Een overzicht vind je hier: www.ethischsporten.be/tools_pagina/grenswijs/

6

Defen op grenswijs.be

SUPPORTERS SCHELDEN SPELERS UIT VOOR KUTMAROKKANEN

Home > Situaties > Supporters schelden spelers uit voor kutmarokkanen

Tijdens een voetbalwedstrijd tussen twee U16-ploegen roepen ouders verschillende racistische zaken. Ze schelden o.a. de spelers van het thuisteam uit voor kutmarrokanen en roepen dat ze terug moeten keren naar hun land. De scheidsrechter lijkt dit niet te horen. De spelers zelf negeren de uitspraken tijdens de wedstrijd, maar doen na de wedstrijd hun beklag bij de scheidsrechter. De scheidsrechter weigert dit op te nemen in zijn wedstrijdverslag omdat hij het niet zelf gehoord heeft. Hun trainer zegt hen dat ze het best negeren en dat dit jammer genoeg bij het voetbal hoort. Ook de andere medewerkers van de thuisploeg reageren niet.

IS DIT OVER DE GRENS?

Doe een snelle scan om te weten of een situatie al dan niet over de grens gaat.

Ja

Nee

HOE SCHAT JE DEZE SITUATIE IN?

Niet elke situatie gaat even ernstig over de grens. Soms gaat het zelfs niet over de grens. Soms gaat het ernstiger over de grens en vraagt het meer opvolging. Om de reactie te kunnen afstemmen op de ernst, schat je de ernst van de situatie in op basis van zes criteria. Zo krijgt de situatie een kleur: groen is oké, geel is licht niet oké, rood is ernstig niet oké en zwart is zeer ernstig grensoverschrijdend gedrag.

Schat deze situatie in

HOE REAGEER JIJ?

Reageer op incidenten en bied zorg, leerkansen en herstel aan. Oefen op hoe je kan reageren op diegene die over de grens gaat, diegene wiens grens wordt overschreden en op beleidsniveau.

Reageer op deze situatie

TRAINER BEHANDELT SAMIA ANDERS DAN DE JONGENS

Home > Situaties > Trainer behandelt Samia anders dan de jongens

Samia, een meisje van 10 jaar, traint al een half jaar in de plaatselijke basketbalclub net zoals haar broer Mo. Ze is het enige meisje in haar team. Haar trainer Ron behandelt haar echter anders dan de jongens. Samia wordt regelmatig genegeerd of afgewimpeld als ze iets vraagt. Tijdens wedstrijdjes moet ze heel vaak op de bank zitten en mag ze nooit eens een volledige wedstrijd meespelen. De club voorziet ook geen aparte kleedkamer. Ze moet zich samen met de jongens omkleeden hoewel ze dit niet zo leuk vindt. Ze kijkt heel erg op naar haar broer en wou daarom ook graag basketten, maar na een half jaar denkt ze al aan stoppen door de trainer. De ouders stappen naar het clubbestuur.

IS DIT OVER DE GRENS?

Doe een snelle scan om te weten of een situatie al dan niet over de grens gaat.

Ja

Nee

HOE SCHAT JE DEZE SITUATIE IN?

Niet elke situatie gaat even ernstig over de grens. Soms gaat het zelfs niet over de grens. Soms gaat het ernstiger over de grens en vraagt het meer opvolging. Om de reactie te kunnen afstemmen op de ernst, schat je de ernst van de situatie in op basis van zes criteria. Zo krijgt de situatie een kleur: groen is oké, geel is licht niet oké, rood is ernstig niet oké en zwart is zeer ernstig grensoverschrijdend gedrag.

Schat deze situatie in

HOE REAGEER JIJ?

Reageer op incidenten en bied zorg, leerkansen en herstel aan. Oefen op hoe je kan reageren op diegene die over de grens gaat, diegene wiens grens wordt overschreden en op beleidsniveau.

Reageer op deze situatie

MOPJES OVER GEAARDHEID SPORTER

Home > Situaties > Mopjes over geaardheid sporter

Thomas, een 17-jarige speler, heeft zich net ge-out als homo in zijn team. Dit wordt goed onthaald door zijn teamgenoten en ze hebben hem allemaal proficiat gewenst. Sinds zijn outing worden er echter regelmatig mopjes gemaakt over zijn geaardheid. Thomas lacht steeds mee, maar begint dit stilaan wat vervelend te vinden.

IS DIT OVER DE GRENS?

Doe een snelle scan om te weten of een situatie al dan niet over de grens gaat.

Ja

Nee

HOE SCHAT JE DEZE SITUATIE IN?

Niet elke situatie gaat even ernstig over de grens. Soms gaat het zelfs niet over de grens. Soms gaat het ernstiger over de grens en vraagt het meer opvolging. Om de reactie te kunnen afstemmen op de ernst, schat je de ernst van de situatie in op basis van zes criteria. Zo krijgt de situatie een kleur: groen is oké, geel is licht niet oké, rood is ernstig niet oké en zwart is zeer ernstig grensoverschrijdend gedrag.

Schat deze situatie in

HOE REAGEER JIJ?

Reageer op incidenten en bied zorg, leerkansen en herstel aan. Oefen op hoe je kan reageren op diegene die over de grens gaat, diegene wiens grens wordt overschreden en op beleidsniveau.

Reageer op deze situatie

Enkele kijktips

FC United

FC United is een driedelige documentairereeks die het racisme én het gebrek aan diversiteit in ons Belgische voetbal wil tackelen.

FC United City Pirates

Humaninterestreeks over voetbalclub City Pirates, die sport koppelt aan sociaal engagement en diversiteit.

Het leven in kleur

Racisme in Vlaanderen? Valt wel mee of niet? De vijfdelige reeks zoekt het uit en peilt zonder taboes naar het racisme in ons onderwijs, ...

Jonnie's blade camp

De Engelse paralympische gouden medaillewinnaar Jonnie Peacock helpt 5 jongeren met een beenamputatie hun sportieve grenzen te ...

Sheroos

Reportagemakers Loubna Khalkhall en Lara Richir volgen straffe sportvrouwen die ze bewonderen en die strijden om hun plek in de samenleving ...

**NIEUW IN APRIL:
SPORT/VROUW**

Bedankt voor jullie aandacht!

www.ethischsporten.be

Centrum Ethiek
in de Sport